

Poimusulkukotilo

Mångtandsspolsnäcka
Macrogastra plicatula

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Poimusulkukotilo on maalla elävä nilviäislaji, joka kuuluu sulkukotiloihin. Kuori on kapean sukkulamainen. Korkeus on täysikasvuisella 11–14 mm ja leveys 3 mm. Punertavan ruskea pinta on voimakkaan ja säännöllisen uurteinen (5–6 uurretta/mm suuaukon yläpuolisessa kierteessä). Uurteisuus on selvästi harvempaa kuin rannikon läheisillä seuduilla yleisellä rannikkosulkukotilolla. Kierteitä täysikasvuisella on 10–12.

Pyöreähkön suuaukon yläosassa on reunaan asti ulottuva ylälamelli. Siitä alaoikealle, suuaukon laidassa on 1–3 pikkupoimua. Niiden alapuolella, hieman sisempänä suussa on suuri, kaksiahaarainen alalamelli. Suun alareuna on pyöristynyt, huuli on hieman ulospäin kaartunut, ja sen sisäpuolella voi olla kaksiosainen kalkkipaksunnos.

Lajin voi sekoittaa muihin sulkukotiloihin. Ne voi erottaa toisistaan kuoren pituuden muodon ja uurteisuuden sekä kuoren suuaukon muodon ja siinä olevien poimujen perusteella.

Elinympäristö ja levinneisyys

Poimusulkukotilo on vaateliias eteläisen Suomen lehtolaji, jonka levinneisyyden ydinalue on Uudellamaalla. Pohjoisimmat havainnot ovat Päijänteen suunnasta Korpilahdelta.

Poimusulkukotilo elää lehdoissa ja suosii haapaa, saarnia, lehmusta ja pähkinäpensasta ja varjoisia, kivikkoisia, sammaleisia rinteitä. Paikoin sitä tavataan myös reheviltä purovarsilta. Poimusulkukotilon voi nähdä kiipeilemässä puiden, sammaleisten kivien tai puiden rungoilla. Ravintonaan se käyttää pinnoilla kasvavia leviä ja jäkäläiä.

Nykytila ja uhkatekijät

Tiedossa on muutama sata esiintymää. Lajin esiintymiä uhkaavat metsähakkuut ja lehtojen kuusettuminen.

Hoitosuosituks

Poimusulkukotiloiden esiintymät ja niiden lähiympäristöt tulee säilyttää luonnontilaisina, mutta estää lehtojen liiallista kuusettumista. Iäkkäät lehtipuut ja lahot pysty- ja maapuut tulee säästää.

Lähteet

Koivunen, A., Malinen P., Ormio, H., Terhivuo, J. ja Valovirta, I. 2014. Suomen kotilot ja etanat. Opas maanilviäisten maailmaan. Hyönteistarkvike TIBIALE Oy. 376 s.

Lajitietokeskus 2021. Poimusulkukotilo (pikkupoimusulkukotilo) - Macrogastra plicatula | Yleiskuvaus | Suomen Lajitietokeskus

Mångtandsspolsnäcka - Artbestämning från SLU Artdatabanken (artfakta.se)

Vasen kuva: Pekka Malinen CC-BY-SA 4.0

Oikea kuva: O. Gargominy CC-BY-SA-4.0